



Overordnede planer og mål

FEIRING BRUK
DETALJREGULERINGSPLAN MED KONSEKVENsutREDNING

Rapport | 04.12.2020
rev 26.02.2021

INNHold

Forord.....	2
Sammendrag.....	2
Innledning.....	3
Bakgrunn.....	3
Beliggenhet og avgrensning.....	3
Fastsatt planprogram – utredningsprogram	4
1.1. Plan- og utredningsalternativer	4
2. Metodebeskrivelse.....	5
3. Overordnede planer og mål	6
Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.....	6
Rikspolitiske retningslinjer for barn og unges interesser i planleggingen	8
Markagrensa (Lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner)	9
Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023.....	10
Regional plan for masseforvaltning i Akershus.....	11
Fylkesmannens forventningsbrev til kommunene 2018	12
Regional plan for klima og energi i Akershus	12
Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus	13
Kommuneplanens arealdel 2015-2026.....	13
Næringsplan 2019-2022 Lørenskog kommune.....	16
Kulturminnevernplan	18
4. Konklusjon.....	20
Referanser	Feil! Bokmerke er ikke definert.

Forord

Feiring Bruk/Lørenskog kommune har igangsatt arbeid med detaljreguleringsplan for Feiring Bruk sitt anlegg på Finstadåsen i Lørenskog kommune. Planprogrammet beskriver hvilke temaer som skal konsekvensutredes. Denne rapporten beskriver hvordan de ulike utredningsalternativene, som er definert i planprogrammet, følger opp overordnede planer og mål og eventuelt om noen av alternativene avviker fra disse.

Rapporten er utarbeidet av Grindaker AS.

Sammendrag

Denne rapporten har til hensikt å utrede hvilke overordnede planer og mål som har betydning for dette planarbeidet, og i hvilken grad planen er i tråd med overordnede retningslinjer og føringer. Formålet er å avdekke om det er avvik mellom intensjonen med detaljreguleringsplanen for Feiring Bruk og allerede vedtatte overordnede målsetninger. Dersom det avdekkes at planen medfører negative konsekvenser for miljø og samfunn, skal dette synliggjøres for å gi et så godt beslutningsgrunnlag som mulig for arbeidet med planforslaget og det politiske vedtaket som etter hvert skal fattes.

Begrepene miljø og samfunn er etter forarbeidene til plan- og bygningsloven ment å tolkes vidt. Og ved vurdering av konsekvens så er det planen og dens påvirkning på miljø og samfunn som skal utredes. For å avgrense hva som skal utredes er det i planprogrammet definert tre utredningsalternativer. De tre alternativene utgjør tre ulike avgrensinger av selve masseuttaket. Når det er vurdert konsekvens er det i første rekke sett på om alternativene medfører ulik grad av påvirkning for nærområdene. Det er allikevel av interesse for saken å belyse hvilke konsekvenser det har regionalt og nasjonalt dersom uttaket reduseres i tråd med utredningsalternativ 1.

De viktigste funnene i denne rapporten er at samtlige planer og mål peker, enten direkte eller indirekte, på nasjonale og regionale målsetninger om å;

- redusere klimagassutslipp,
- bedre folkehelse
- begrense ødeleggelse av verdifull natur.

Å sikre full utnyttelse av forekomster der det allerede er etablert uttak, er også en føring som gjentar seg i nasjonale og statlige retningslinjer og føringer for kommunal planlegging. Dette har sammenheng med den sterke politiske føringen om å ikke ta i bruk nye områder til uttak fordi dette i alle tilfeller vil ramme naturområder, dyrka mark ol. Nedbygging av dyrkbar mark og ødeleggelse av natur har de senere årene, rettmessig, fått en høyere og viktigere plassering på den politiske dagorden. Nullvisjonen om nedbygging av matjord vil få en vesentlig betydning for all arealforvaltning i tiden fremover.

Innledning

BAKGRUNN

Planområdet er uregulert og avsatt til råstoffutvinning og LNF i kommuneplanens arealdel 2015-2026 for Lørenskog kommune. Masseuttaket har vært i kontinuerlig drift siden 1962. Den 09.09.2019 ble Feiring Bruk AS tildelt driftskonsesjon etter mineralloven § 43 for uttak av fast fjell i Feiringåsen på vilkår om at «driften skal til enhver tid skje i samsvar med driftsplan godkjent av Direktoratet for mineralforvaltning». Siden 1962 har anlegget utviklet seg til å omfatte både asfalt- og betongproduksjon, i tillegg til en rekke tilliggende stein og pukkprodukter.

BELIGGENHET OG AVGRENSNING

Feiring Bruk ligger på Feiringåsen som er en fjellrygg der de dominerende bergartene er dioritt/tonalitt/gabbro («Feiringdioritt»). Mot øst ligger Losbydalen, et dalsøkk som strekker seg opprinnelig helt fra Langvannet i nord til Mønevannet i sør. Mot sør grenser feiring bruk til Losbydalen golfbane, mens i vest fortsetter Feiringåsen og Rudkollen som begge «lander» i jordbruksarealene mot vest.

Planområdet dekker ca. 1015 daa og hele Feiring Bruks anlegg på Lørenskog. Planområdet omfatter dagens brudd (ca. 489 daa), driftsbygninger, asfaltverk, betongfabrikk, hovedkontor, hybelhus, atkomstvei, samt randsoner og teknisk infrastruktur tilknyttet driften.

Avgrensning av planområdet i øst og sør følger tilgrensende reguleringsplan for Losby golfbane og turdraget Losbylinja. Mot nord avgrenses planområdet i eiendomsgrensen mot Nedre og Øvre Feiring gård og deres jordbruksland, samt at det er lagt til en sone på 50m på hver side av atkomsten inn til Feiring bruk; Feiringveien. Mot vest er plangrensen satt ca. 100m fra området avsatt til råstoffutvinning i kommuneplanen. På bakgrunn av innspill fra Lørenskog kommune, er plangrensen utvidet for å tilpasse seg kommunens pågående reguleringsarbeid for gang-/sykkelvei langs Losbyveien.



Figur 1: Flyfoto med planavgrensning som hvit linje og utsnitt av området i nord med produksjon og verksted.

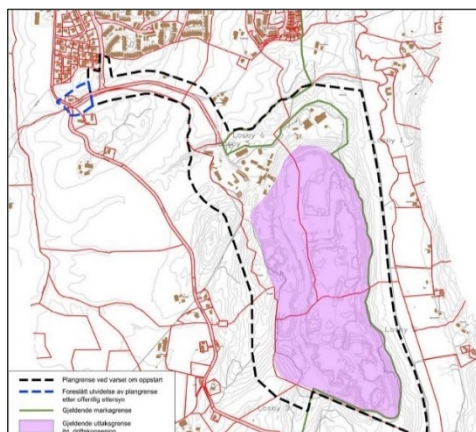
Fastsatt planprogram – utredningsprogram

Planprogram for Feiring Bruk ble fastsatt den 04.06.2020. «Overordnede føringer og mål» er ett av temaene som skal konsekvensutredes. Eventuelle avvik fra overordnet plan og hvilke konsekvenser de ulike utredningsalternativene kan medføre skal utredes.

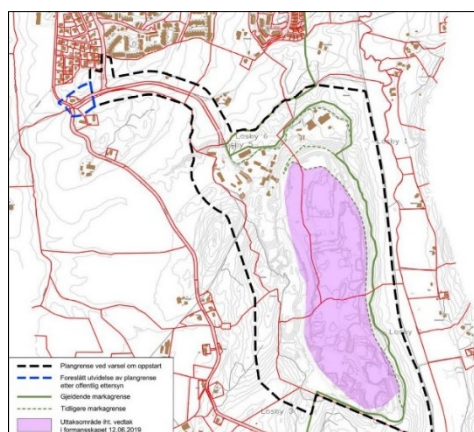
1.1. PLAN- OG UTREDNINGSLTERNATIVER

Konsekvensutredningen omfatter tre ulike utredningsalternativer som skal undersøkes/utredes sett opp imot dagens situasjon som er nullalternativet. Disse omtales under.

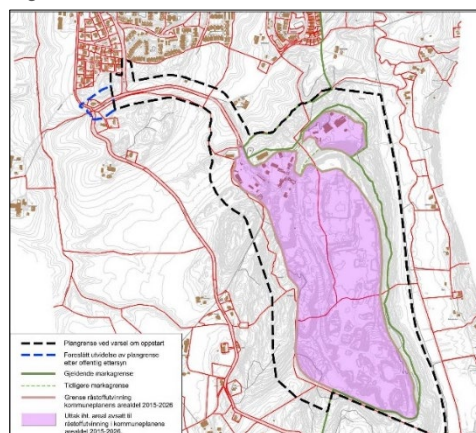
- **Alternativ 0: Videreføring av dagens situasjon**
Uttaksområdet avsettes i tråd med tildelt driftskonsesjon etter mineralloven, og følger ny markagrense i øst.
- **Alternativ 1: Reduksjon av dagens brudd**
Reduserer uttaksområdet til opprinnelig markagrense i øst og dagens bruddkant i vest. Alternativet tar utgangspunkt i formannskapetets vedtak 12.06.2019, sak 38/19.
- **Alternativ 2: Utstrekning iht. område avsatt til råstoffutvinning i kommuneplanens arealdel for 2015-2026**
Uttaksområdet avsettes likt som i kommuneplanens arealdel for 2015-2026.
- **Alternativ 3: Utnytte hele forekomsten innenfor planområdet**
Med utgangspunkt i føringer fra overordnede myndigheter og regional plan for masseforvaltning, skal eksisterende masseuttak utnyttes fullt ut.



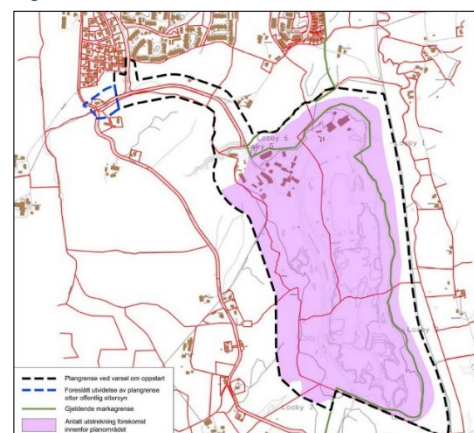
Figur 3.3.-1: Alternativ 0



Figur 3.3.-2: Alternativ 1



Figur 3.3.-3: Alternativ 2



Figur 3.3.-4: Alternativ 3

2. Metodebeskrivelse

Denne utredningen inngår som ett av temaene som skal konsekvensutredes i planarbeidet for detaljregulering av Feiring Bruk. I vurderingene om hvorvidt de tre utredningsalternativene er i tråd med overordnede planer og mål er det ikke anvendt noen vitenskapelig metode eller fremgangsmåte. Overordnede planer og mål er omtalt i en rekkefølge som gjenspeiler hierarkiet i forvaltningsorganene. Deretter er de kommunale planene og målsetningene omtalt kronologisk ut ifra hvilken juridisk status planen har og i hvilken grad det gir et hjemmelsgrunnlag eller ikke.

Vurderingen er i all hovedsak gjort med utgangspunkt i masseuttaket fordi det er størrelsen på uttaket som har lagt rammene for de tre utredningsalternativene. Samtidig skal det sees hen til hvilke andre konsekvenser som kan forventes uavhengig av utredningsalternativ som igjen vil ha betydning for en overordnet plan eller målsetning.

Grad av konsekvens måles i denne sammenheng opp mot hvor stor påvirkning ett eller flere av utredningsalternativene har for miljø og samfunn. Hva som ligger i begrepet miljø og samfunn er best definert i forarbeidene til ny plan- og bygningslov Ot.prop.nr.32 (2007-2008):

«Konsekvensutredningen skal belyse virkningene for miljø og samfunn. ..De miljømessige virkningene for en naturressurs, f.eks. forurensning av jord eller vann, hører imidlertid inn under miljø, mens andre konsekvenser, som f.eks. økonomiske knyttet til reduserte muligheter for uttak eller utvinning av ressursen, faller inn under begrepet samfunn. Begrepet samfunn dekker også tema som befolkningens helse, sosiale forhold, samfunnssikkerhet og konsekvenser for samisk natur- og kulturgrunnlag ...» side 240

Forskrift om konsekvensutredninger gir videre en definisjon av hva som skal vektlegges ved vurderingen av om en plan kan få vesentlig virkning for miljø og samfunn. Planens egenskaper i form av utstrekning, størrelse, bruk av bl.a. mineralressurser, antatt avfallsproduksjon og risiko for alvorlige ulykker og katastrofer er ting som skal vurderes. Det skal også undersøkes og utredes om planen vil komme i konflikt med verneinteresser, statlige planretningslinjer etc. og om planen kan få konsekvenser for befolkningens helse, eller medføre vesentlige utslipp. Opplistingen over er ikke uttømmende, men eksempler på egenskaper og tema som skal vurderes.

Det er konsekvensen av planen eller de tiltakene planen legger opp til som skal vurderes. Det betyr konkret at det er konsekvensene av utstrekningen av selve pukkverket som utredes, og hvordan det vil påvirke miljø og samfunn lokalt. Allikevel er det av interesse for saken å belyse hvilke konsekvenser det har regionalt og nasjonalt dersom uttaket reduseres i tråd med utredningsalternativ 1.

3. Overordnede planer og mål

STATLIGE PLANRETNINGSLINJER FOR SAMORDNET BOLIG-, AREAL- OG TRANSPORTPLANLEGGING

Formål

Målene med retningslinjen er bl.a. å «fremme utvikling av kompakte byer og tettsteder, redusere transportbehovet og legge til rette for klima- og miljøvennlige transportformer».

I vurderingen av om plan for Feiring Bruk avviker med statlige planretningslinjer (SPR), er det aktuelt å gå nærmere inn på følgende to tema:

- Er planen eller tiltak i tråd med den overordnede målsetningen med SPR?
- Vil planen eller tiltaket være til hinder for at andre planer eller tiltak kan sikre at målsetningen med SPR oppnås gjennom kommunal og regional planlegging?

Disse to vurderingstema skal igjen sees opp imot de tre utredningsalternativene fra planprogrammet og konsekvensene skal sammenlignes med nullalternativet.

SPR for samordnet bolig, areal og transportplanlegging ligger til grunn for all planlegging på regionalt og kommunalt forvaltningsnivå, og er en forutsetning for alle regionale og kommunale planer som vurderes i det videre i denne rapporten.

Vurdering av om planen avviker fra SPR

Det faktum at pukkverket ligger på Feiringåsen er en kombinasjon av at dette er stedet forekomsten befinner seg, og en politisk beslutning som ble tatt for over et halvt århundre siden da man startet uttaket. Det er derfor ikke aktuelt å vurdere en alternativ arealbruk gitt dagens forutsetninger med et eksisterende pukkverk i drift.

Pukkverket har en sentral beliggenhet på Østlandet, og spiller en viktig rolle i å betjene regionen med pukk og grus. Den gjennomsnittlige transportavstanden for varer og produkter fra Feiring Bruk ligger på ca. 30km.

Pukkverket, asfaltverket og betongfabrikken skaper arbeidsplasser, og bidrar til verdiskaping i kommunen. Det bidrar også indirekte til sysselsetting i kommunen ved at Feiring Bruk benytter seg av en rekke lokale tilbydere.

Adkomstveien inn til anlegget går via boligområdene på Finstadrabben og Finstadåsen. Flere boliger ligger innenfor 50m byggegrense mot vei, jf. vegloven § 29. På grunn av den store tungtransportandelen i kombinasjon med dårlig tilrettelegging for myke trafikanter, er trafiksikkerheten noe redusert. Beboere med adresse på Finstadåsen har blant annet ingen trafiksikker gangadkomst til sin bolig.

Forekomsten på Feiringåsen er av nasjonalt viktig verdi, jf. NGU stein og pukkdatabase [ref]. Det betyr at stein fra denne forekomsten benyttes til å løse viktige samferdselsprosjekter der det stilles spesielle kvalitetskrav til steinmassene. Plasseringen av pukkverket er naturgitt, og en alternativ plassering er derfor ikke aktuell. Det er videre en klar forutsetning fra overordnede myndigheter at man så langt det er mulig, må opprettholde drift i eksisterende

uttak for å unngå å måtte etablere nye uttak. Oppstart av nye uttak innebærer i alle tilfeller at det må gjøres inngrep i naturområder, dyrka mark ol.

Konsekvenser av utredningsalternativene

Alternativ 1 (Reduksjon – anslått levetid t.o.m 2070)

Dersom utredningsalternativ 1 videreføres, vil det med stor sannsynlighet tilsi at dette alternativet ikke er i tråd med SPR fordi etterspørselen og behovet for steinmasser vil overgå forventet levetid for pukkverket. En avslutning av pukkverket vil være en utløsende faktor for at andre uttak må etableres, eller at andre eksisterende uttak må utvides.

Alternativ 2 (iht. kommuneplanens arealdel 2015-2026 – anslått levetid t.o.m 2050)

Alternativ 2 er anslått å ha tilsvarende gjenstående uttaksmengde som ved 0-alternativet. Det er usikkert om den forventede restkapasiteten i pukkverket ved videreføring av dagens situasjon eller utredningsalternativ 2, vil klare å møte behovet for masser i regionen i et langtidsperspektiv. Basert på SSB tall for befolkningsvekst fremskrevet til 2050, tyder det på at behovet for steinmasser innenfor Feiring Bruk sitt markedsområde vil overgå forventet levetid for pukkverket gitt at dagens situasjon eller utredningsalternativ 2 videreføres. Den indirekte konsekvensen som er naturlig å omtale her, er at ved at forekomsten ikke utnyttes fullt ut ved Feiringåsen så vil det mest sannsynlig bli behov for å åpne nye uttak eller utvide eksisterende uttak andre steder i regionen. Dette kan medføre økt press på andre uttak og kan bety lengre transportavstander fra selve uttaket til sluttbruker. Utredningsalternativet kan på mange måter ansees å være i tråd med SPR, men usikkerheten knyttet til fremtidig behov for byggeråstoff tyder på at i et langtidsperspektiv så vil en for tidlig avslutning av uttaket være i strid med de overordnede målsetningene i SPR.

Alternativ 3 (Full utnyttelse av forekomst innenfor plangrense – anslått levetid t.o.m 2100)

Dersom utredningsalternativ 3 videreføres, vil det langt på vei kunne sies å være i tråd med SPR fordi den forventede levetiden på uttaket dermed vil kunne strekke seg frem til 2090.

Konklusjon: Utredningsalternativ 3 vil langt på vei svare ut behovet for masser i regionen i et lantidsperspektiv og resultatet av det vil være at transportbehovet forblir redusert i hele denne perioden. Dette er en udiskutabel antakelse ettersom sannsynligheten for at det åpnes nye pukkverk med kortere avstand til sluttbruker er liten og alternativet vil bety økt press på de eksisterende uttakene i regionen. Alle utredningsalternativer mangler tilrettelegging for myke trafikanter med adresse Finstadåsen. Alle alternativer med unntak av alternativ 1 er derfor vurdert som noe negativ, mens alternativ 1 er vurdert som svært negativ.

Tilrettelegging for myke trafikanter

Manglende tilrettelegging for myke trafikanter, spesielt beboere med adresse på Finstadåsen er ikke i tråd med SPR. Dette er ikke direkte knyttet til utredningsalternativene, men er et resultat av mange år med lav prioritering av denne typen tiltak. Hvem som skal belastes med en eventuell utbygging og etablering av trygg gangadkomst er derfor heller ikke entydig. Fraværet av trygg gangatkomst gjør at barn og unge spesielt ikke opplever å ha tilstrekkelig

med bevegelsesfrihet. Det gjør også at boligene her blir totalt avhengig av bil for alle daglige gjøremål, og dette er direkte i strid med SPR.

RIKSPOLITISKE RETNINGSLINJER FOR BARN OG UNGES INTERESSER I PLANLEGGINGEN

Formål

Målet med de rikspolitiske retningslinjene (RPR) er å styrke barn og unges interesser i all planlegging og byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven.

I RPR er følgende krav til fysisk utforming spesielt nevnt og trukket frem her:

- Arealer og anlegg som skal brukes av barn og unge skal være sikret mot forurensning, støy, trafikkfare og annen helsefare.
- Ved omdisponering av arealer avsatt til fellesareal eller friområde, som er i bruk eller er egnet for lek, skal det skaffes fullverdig erstatning.

Vurdering av om planen er i tråd med RPR

Arealene som er i bruk til pukkverk og produksjon av andre tilliggende produktgrupper, ble omdisponert fra skog til masseuttak på 1960-tallet. En utvidelse eller reduksjon av uttaket vil derfor ikke påvirke arealer som disponeres av barn og unge. Adkomstveien går via boligområde på Finstadrabben og Finstadåsen. Dette er boliger som har blitt bygget etter oppstarten på uttaket, de fleste i perioden 1964-1978. Beboere med adresse på Finstadåsen har ingen trafiksikker gangadkomst til sin bolig og dette vil ramme spesielt barn og barns bevegelsesfrihet.

Konsekvenser av utredningsalternativene – samlet vurdering

Foruten manglende tilrettelegging for gangadkomst til boliger på Finstadåsen, må skoler og barnehager krysse Feiringveien for å komme seg ut i skogen og inn i friområdene på sørsiden av Feiringveien, Ruudskogen. Vurderingen er videre at det ikke er planen eller tiltaket i seg selv om avviker med RPR, men et resultat av lav prioritering for tilrettelegging for myke trafikanter over lang tid.

MARKAGRENSA (LOV OM NATUROMRÅDER I OSLO OG NÆRLIGGENDE KOMMUNER)

Formål

Målet med Lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven) er «å fremme og tilrettelegge for friluftsliv, naturopplevelser og idrett.». Lovens § 5 angir et generelt bygge- og anleggsforbud i områder innenfor marka.

I dette konkrete tilfellet er lovens hensyn å bevare naturområdene langs Losbyelva, opprettholde en grønn dalside på Losbydalens vestside, og sikre rekreasjonsmulighetene langs Losbylinja (gang- og sykkelvei etablert i samme trase som den historiske jernbanen mellom Østmorksaga og Fjellhamar).

Vurdering av om planen er i tråd med markaloven

Loven trådte i kraft 1. september 2009. Markagrensa har siden da (2015) blitt flyttet fra opprinnelig å følge området avsatt til råstoffutvinning i kommuneplanens arealdel, til å følge kant-i-kant med arealet som er tatt i bruk til pukkverk og pukkverksrelatert virksomhet (driftsveier, skjermingsvoller, produksjonsområder etc.). Denne justeringen i 2015 var å betrakte som en korrigerende/feiloppretting for å stemme overens med arealbruken ettersom det meste av områdene mellom ny og gammel markagrense allerede var tatt i bruk til pukkverksrelatert drift før 2009.

Den nasjonalt viktige forekomsten av stein på Feiringåsen, antas å ha sin utstrekning helt ned til Losbylinja. Utredningsalternativ 3 innebærer derfor å vurdere uttak helt ned hit og dette vil langt på vei påvirke de hensyn som skal sikres etter loven. I vurderingen av konsekvensene av utredningsalternativene skal det også sees på hvilke virkninger planen eller tiltaket har på områder innenfor marka. For virkninger på landskapsbilde og fjernvirkning, naturmiljø og kulturverdier vises til egne temarapporter.

Konsekvenser av utredningsalternativene

Alternativ 1 (Reduksjon)

I utredningsalternativ 1 er uttaksgrensen lagt i gammel markagrense mot øst som innebærer at dagens markagrense ikke berøres og planen eller tiltaket heller ikke får virkningene innenfor marka. Virkningene for friluftslivet vil allikevel være tilnærmet likt nullalternativet.

Alternativ 2 (iht. gjeldende kommuneplan)

Utredningsalternativ 2 vil innebære at det etableres masseuttak mot den nordlige delen av markagrensa. Dette området er i dag tatt i bruk til produksjons- og driftsområde. Virkningen av dette kan potensielt medføre at randsonen mot marka berøres negativt fordi behovet for skjerming (støy og støv spesielt) i form av voller fortsatt vil være til stede. Virkningene for friluftslivet vil allikevel være tilnærmet likt i dag, men nordsiden av pukkverket kan få en uheldig eksponering mot nord og slik påvirke rekreasjonsområdet negativt.

Alternativ 3 (Full utnyttelse av forekomst innenfor plangrense)

Utredningsalternativ 3 vil innebære et større inngrep innenfor markagrensa mot øst og i nord. Virkningen av dette vil være at hensynene som skal sikres gjennom loven ikke tilstrekkelig ivaretas. Den grønne dalsiden vil opphøre, rekreasjonsverdiene langs Losbylinja vil bli forringet og tilsvarende vil naturområdene langs Losbyelva bli forringet.

NASJONALE FORVENTNINGER TIL REGIONAL OG KOMMUNAL PLANLEGGING 2019-2023

Formål

Hvert fjerde år legger regjeringen fram nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme en bærekraftig utvikling i hele landet i tråd med plan- og bygningslovens § 6-1.

Viktige momenter som er trukket frem fra de nasjonale forventningene for 2019-2023 er at; regjeringen vektlegger betydningen av at viktige mineralressurser kan gi grunnlag for arbeidsplasser og at arealplanleggingen er et viktig verktøy for å sikre tilgjengeligheten til mineralforekomster, samtidig som miljø- og samfunnshensyn ivaretas. Det presiseres at mineraluttak har en lang tidshorisont og at det er et behov for større forutsigbarhet knyttet til investeringer og opprydning.

Spesielt uttak av byggeråstoff til bygge- og anleggsformål med korte transportavstander og reduserte klimagassutslipp, er viktige.

Tilgangen til, og lagring av, byggeråstoff skal ses i et regionalt perspektiv.

I vurderingen av om plan for detaljregulering av Feiring Bruk er i tråd med de nasjonale forventningene i perioden 2019-2023, er det aktuelt å gå nærmere inn på følgende to tema:

- Er planen eller tiltak i tråd med de aktuelle målsetningene i de nasjonale forventningene?
- Vil planen eller tiltaket være til hinder for å oppnå andre målsetninger i de nasjonale forventningene?

Vurdering av om planen er i tråd med nasjonale forventninger

Videreføring av masseuttaket vil bidra til langsiktig forvaltning av steinressursene, sikre kortreist pukk/grus for både det lokale og regionale forbrukerområdet, og utsetter åpning av nye uttak/steinbrudd. Sikring av lokale uttak og kortreist pukk anses å være i samsvar med regionale føringer for masseuttak/pukkverk. Pukk og grusressursene på Feiringåsen er i NGUs database klassifisert som "nasjonalt viktig", og planområdet er endel mindre enn den antatte utstrekningen av forekomsten mot vest.

Mineralmarkedet kjennetegnes av to viktige faktorer: Langsiktighet og følsomhet for konjunktorene. For byggeråstoffene pukk og grus er i tillegg situasjonen slik at transport utgjør en relativt stor del av prisen ut til kunde. Ved lange transportavstander kan transportkostnaden bli større enn materialkostnaden (verdien av råvarene). Det kan medføre store ekstrakostnader for gjennomføringen av samfunnsviktige prosjekter, og indirekte medføre større klimagassutslipp som følge av økte transportavstander.

Det er videre vurdert at planen og tiltaket ikke er til hinder for å oppnå de hovedmålsetninger som regjeringen presenterer i nasjonale forventninger for 2019-2023. Planen vil langt på vei være en bidragsyter til at Lørenskog kommune opprettholder en viktig skatteinntekt og slik legger fundamentet for et bærekraftig velferdssamfunn, samtidig som planen eller tiltaket sørger for å holde utslipp fra transport av masser nede og dermed bidrar indirekte til å nå klimamålsetninger.

Konsekvenser av utredningsalternativene - samlet vurdering

En reduksjon av dagens uttak, når man vet at forekomsten antas å være mye større, er i direkte strid med nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging.

Mineralske ressurser er ikke-fornybare naturressurser som kun kan tas ut der de naturlig forekommer. Derfor er det viktig at ressursene utnyttes så optimalt som mulig, det vil si både i volum og kvalitet. Kortreist pukk regnes også som mer miljøvennlig, da det medfører mindre bruk av drivstoff, lavere CO₂-utslipp, redusert trafikk og mindre støy, støv og vegslitasje. De økte belastninger dette gir på lokalsamfunnet i Lørenskog må avveies opp mot dette. Å sikre at ikke flere mennesker blir belastet i fremtiden gjennom god arealplanlegging, er dermed det viktigste styringsverktøyet for kommunen. Å redusere belastningen for de som allerede er eksponert, er langt mer samfunnsøkonomisk, enn å forskyve utfordringen. De konsekvenser tungtransporten medfører for Lørenskog må håndteres, og det må skje gjennom nettverket av planer og planlagte tiltak.

Virkningene utredningsalternativ 3 har for arealene innenfor markagrensa vil være å anse som avvik fra nasjonale forventninger ettersom et slikt inngrep ikke bare er irreversibelt, men også ødeleggende for de nasjonalt viktige naturverdiene Losbyelva representerer.

REGIONAL PLAN FOR MASSEFORVALTNING I AKERSHUS

Formål

Målene med planen er å sikre byggeråstoff og uttaksområder for framtidige behov i Akershus, samt redusere miljø- og samfunnsbelastning fra masseuttak, massehåndtering og massetransport. Planen vektlegger at det er viktig å sikre eksisterende uttakslokaliteter i kommunens arealplanlegging, siden arealkonflikter gjør det krevende å finne nye framtidige lokaliteter. Viktigheten av at hele forekomster av byggeråstoff sikres i aktuelle planer fremheves, f.eks. ved bruk av hensynssoner. Dette for å legge til rette for at framtidige uttak ikke kommer i konflikt med andre framtidige interesser.

Vurdering av om planen er i tråd med regional plan

En videreføring av masseuttaket vil bidra til at; pukkressursene kan forvaltes på en langsiktig måte, sikre kortreist pukk/grus for det lokale og regionale forbrukerområdet, og utsetter åpning av nye uttak/steinbrudd. Sikring av lokale uttak og kortreist pukk samsvarer med regionale føringer for masseforvaltning.

Utover den regionale planen utgir NGU en rekke publikasjoner som formidler viktigheten av å ivareta og sikre tilgangen på byggeråstoff av god kvalitet og med kort nærhet til markedet.

Prognoser viser at Akershus og Oslo fram mot 2031 kan ha om lag 320 000 nye innbyggere sammenlignet med 2016. Denne samfunnsutviklingen krever nye boliger, skoler og infrastruktur. Det øker behovet for byggeråstoff og gir økte mengder overskuddsmasser i Oslo og Akershus som må forvaltes mer bærekraftig enn det som er tilfelle i dag.[ref]

Konsekvenser av utredningsalternativene - samlet vurdering

Konsekvensgraden av de ulike utredningsalternativene øker proporsjonalt med begrensninger som settes til uttakets størrelse. Det vil si at for utredningsalternativ 1 vil konsekvensgraden være størst og avviket med regional plan også være vesentligst.

FYLKESMANNENS FORVENTNINGSBREV TIL KOMMUNENE 2018

Forventningsbrevet viser blant annet til forventningsbrevet for 2019 hvor det er utdypet hva kommunene bør prioritere i sin arealplanlegging. I forventningsbrevet for 2019 ble masseforvaltning trukket fram som et av flere viktige temaer, og det vises det blant annet til regional plan for masseforvaltning.

For vurdering av om planen eller tiltaket er i tråd med fylkesmannens forventningsbrev 2018, og vurdering av konsekvens vises det til vurderingene av nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023 over.

REGIONAL PLAN FOR KLIMA OG ENERGI I AKERSHUS

Den regionale planen setter mål for direkte og indirekte utslipp av klimagasser. Hovedmålet er at direkte klimagassutslipp fra Akershus skal reduseres med 55 % innen 2030 og med 85-90 % innen 2050 sammenlignet med utslippsnivået i 1991. Hovedmålet vil kreve at klimagassutslippene fra de fire satsingsområdene for direkte klimagassutslipp reduseres med følgende prosentandeler innen 2030:

- Transport: 50 %
- Avfall og avløp: 80 %
- Stasjonær forbrenning: 90 %
- Landbruk: 20 %

Transportsektoren står i dag for nærmere 80 % av det direkte klimagassutslippet i Akershus. Målet om 50 % reduksjon av transportutslipp vil derfor være avgjørende for å nå hovedmålet.

Vurdering av om planen er i tråd med regional plan for klima og energi

Hovedformålet med planen er i tråd med regional plan for klima og energi. Det å tilrettelegge for videreutvikling og forutsigbare rammer for dagens og fremtidig drift av pukkverket, er i sammenfallende med den viktigste målsetningen om å redusere det totale klimagassutslippet. Dette henger sammen med at markedet for pukk og pukkrelaterte byggeråstoff er størst i byområdene rundt Oslo, og derfor er korte transportavstander en hovedfaktor for å oppnå reduksjon av utslipp knyttet til transport. Derest vil transportformer basert på fornybar energi være en viktig satsning for å oppnå enda større reduksjon. Dette er

et arbeid som pågår hos Feiring i dag og i bransjen for øvrig. Blant annet er det planer om å gå over til el og hydrogen som primær energi/brensel for kjøretøyene innen en tidsperiode på 2-4 år.

Konsekvenser av utredningsalternativene – samlet vurdering

Det skilles ikke mellom de ulike utredningsalternativene når det er snakk om fremtidige planer for å redusere utslipp fra transport. Det vil allikevel kunne sies at utredningsalternativ 1 på så måte i størst grad kan medføre negative konsekvenser, og dette er relatert til at uttaket er såpass redusert i omfang at det på sikt vil måtte åpnes nye uttak som med stor sannsynlighet har større transportavstand til markedet enn Feiring Bruk. Innvirkningen dette vil få for de regionale og nasjonale målsetningene om å redusere klimagassutslippene knyttet til transport må ikke undervurderes eller underestimeres og kan potensielt ha svært stor konsekvens.

REGIONAL PLAN FOR AREAL OG TRANSPORT I OSLO OG AKERSHUS

Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus peker ut en felles retning for areal- og transportutviklingen i regionen og er grunnlaget for videre samarbeid mellom stat, fylke, kommuner, næringsliv og andre aktører.

Hensikten med planen er å definere felles mål for utviklingen av Osloregionen for å; gjøre regionen konkurransedyktig og bærekraftig i europeisk sammenheng, etablere et arealeffektivt utbyggingsmønster og bevare overordnet grønnstruktur, legge til rette for et transportsystem som rasjonelt knytter regionen samme med resten av landet og med utlandet.

For vurdering av om planen eller tiltaket er i tråd med regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus, og vurdering av konsekvens vises det til vurderingene av nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023 over.

KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2015-2026

Formål

Avskrift av formålsparagrafen i bestemmelsene til kommuneplanens arealdel:

§ 1. Hensikten med arealdelen Kommuneplanens arealdel, med bestemmelser, skal bidra til at utvikling i kommunen skjer i tråd med målsettingene i kommuneplanen og vedtatt arealstrategi.

Arealdelen skal tilrettelegge for bolig- og næringsutvikling og etablering av offentlige tjenester på en måte som sikrer arealeffektivitet og lavt transportbehov, bevaring av landbruks- og friluftsområdene, grønne lunger og forbindelser i byggesonen og høy funksjonell og estetisk kvalitet i de bygde omgivelser.

Vurdering av om planen er i tråd med kommuneplanens arealdel 2015-2026

Arealet som er avsatt til råstoffutvinning i kommuneplanens arealdel er på totalt 508 da. Denne arealdisponering stemmer i hovedsak med det eksisterende bruddet inklusiv produksjons- og driftsområder nord for uttaket. Avviket mot øst og i nord, er områdene som er avsatt til LNF og utgjør tilsvarende areal som tidligere lå innenfor markagrensa. I kommuneplanrulleringen i 2015 valgte Lørenskog kommune allikevel ikke å oppdatere feltformålet for råstoffutvinning til å sammenfalle med den vurderingen som var gjort ifb. flytting av markagrensa.

I vurderingen av om planen eller tiltaket er i tråd med kommuneplanens arealdel 2015-2026, er det kun sett på arealformålene sammenlignet med nullalternativet og de tre utredningsalternativene.

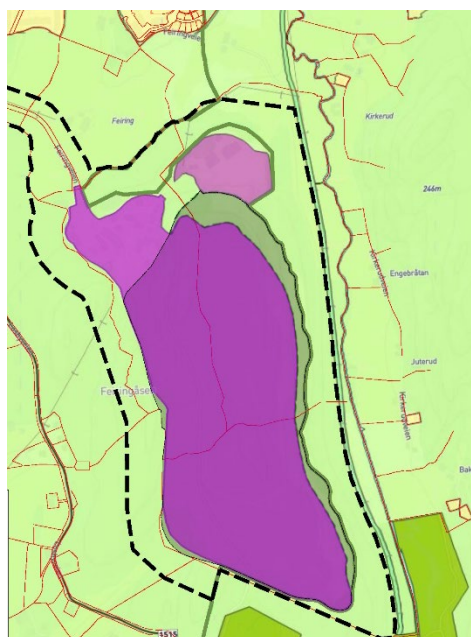
Planen følger opp hovedintensjonen med kommuneplanens arealdel ved at det skal reguleres masseuttak på Feiringåsen. I hvilken grad formålene vil avvike fra kommuneplanens arealdel avhenger av hvilket eller hvilke utredningsalternativ som utpekes som basis for den videre detaljreguleringsplanen.

Konsekvenser av utredningsalternativene

Alternativ 0 (Videreføring av dagens situasjon)

Avviket mellom nullalternativet og areal avsatt til råstoffutvinning er vist i figur 2. Konkret utgjør avviket følgende:

- arealet mellom ny og gammel markagrense inngår i uttaket
- Arealene mot nord der dagens produksjons- og verkstedsområder holder til planlegges ikke for ordinært uttak av fast fjell, men dagens drift opprettholdes med lager, videreforedling av steinprodukter etc.

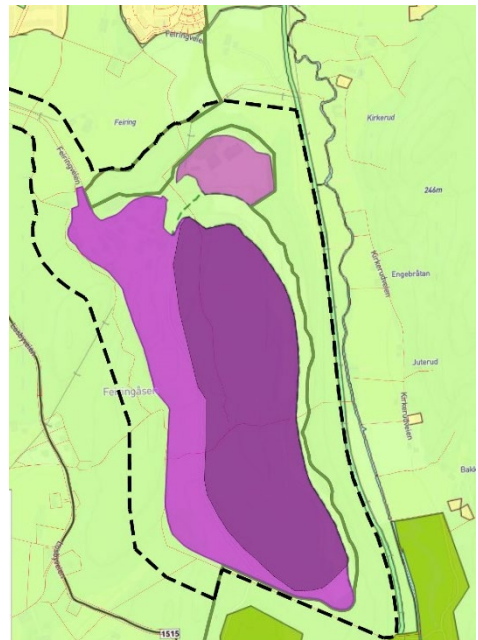


Figur 2: Nullalternativet lagt over utsnitt av kp arealdel 2015-2016

Alternativ 1 (Reduksjon)

Avviket mellom utredningsalternativ 1 og areal avsatt til råstoffutvinning vil bety en betydelig innsnevring av uttaksområdet.

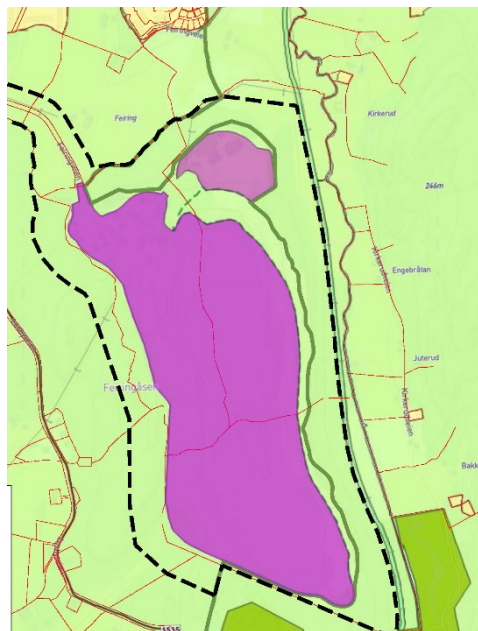
Mot øst vil uttaket følge gammel markagrense. Arealet som ikke skal medtas som uttak antas å skulle benyttes til annet pukkverksrelatert virksomhet.



Figur 3: Utredningsalternativ 1 lagt over utsnitt av kp arealdel 2015-2026

Alternativ 2 (iht. gjeldende kommuneplan)

Alternativet 2 er som overskriften antyder i tråd med kommuneplanens arealdel 2015-2026.

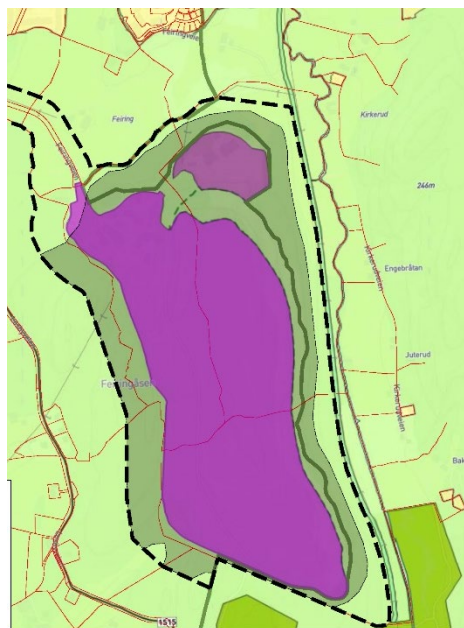


Figur 4: Utredningsalternativ 2 lagt over utsnitt av kp arealdel 2015-2026

Alternativ 3 (Full utnyttelse av forekomst innenfor plangrense)

Avviket mellom utredningsalternativ 3 og areal avsatt til råstoffutvinning er betydelig mot nord og øst, mens i vest følger det plangrensen. Denne avgrensningen mot vest er satt slik av hensyn til formålet bak dette utredningsalternativet; fullverdig utnyttelse av forekomsten.

Mot øst vil utredningsalternativ i tillegg til å omdisponere arealer avsatt til LNF, gjøre et betydelig inngrep i marka.



Figur 5: Utredningsalternativ 3 lagt over utsnitt av kp arealdel 2015-2026

NÆRINGSPLAN 2019-2022 LØRENSKOG KOMMUNE

Lørenskog kommune skal:

- Styre nyetableringer til kollektivknutepunkter, primært i og rundt Lørenskog sentrum og sentralområdet, Ahusområdet, Visperud, Lørenskog stasjon og Fjellhamar
- Innta en aktiv rolle i både eksisterende næringsliv og nyetableringer
- Bidra til at kommunen blir attraktiv for både kunnskapsbaserte bedrifter og forsknings- og utdanningsinstitusjoner
- Medvirke til gode samarbeidsprosesser om næringsutvikling og videreutvikle dialogen med næringslivet
- Sikre tilstrekkelig planberedskap og effektiv forvaltning

Vurdering av om planen er i tråd med næringsplanen

Hovedformålet med planen er i tråd med næringsplan 2019-2022. Det å tilrettelegge for videreutvikling og forutsigbare rammer for dagens og fremtidig drift av pukkverket, er i sammenfallende med de viktigste målsetningene med næringsplanen.

Konsekvenser av utredningsalternativene – samlet vurdering

Alle tre utredningsalternativene legger opp til en videre drift av pukkverket de neste 25-90 årene. I den grad det kan vurderes om ett eller flere av utredningsalternativene har større

eller mindre konsekvenser for å nå målsetningene med næringsplanen, vil det være logisk å se dette opp mot i hvilken grad planen eller tiltaket sikrer disse interessene over tid. På den måten er det utredningsalternativ 1 som i minst grad sikrer dette ved at uttaket reduseres såpass kraftig i utstrekning.

TEMAPLAN FOR KLIMA OG ENERGI

Kommuneplanen (2015 - 2026) har nedfelt følgende overordnede mål for klima og energi:

- Lørenskog kommune skal være en pådriver for at utslippet av klimagasser reduseres.

Dette overordnede målet er forsøkt konkretisert gjennom tidsspesifikke og målbare mål:

- Lørenskog kommune som bedrift skal redusere sine klimagassutslipp med 20% innen 2020 sett i forhold til 1991. I 2030 skal kommunen som bedrift være klimanøytral.
- Lørenskog kommune som bedrift skal i større grad ta i bruk lokal fornybar energi og redusere kjøpt energi med 20% innen 2020 sett i forhold til 2009.
- Lørenskog kommune skal legge til rette for at Lørenskogsamfunnet reduserer sine klimagassutslipp med 50% innen 2030 sett i forhold til 1991. Lørenskogsamfunnet skal være klimanøytralt innen 2050.
- Lørenskog kommune skal legge til rette for at Lørenskogsamfunnet i større grad tar i bruk lokal, fornybar energi og reduserer kjøpt energi med 20% innen 2030 sett i forhold til 2009.

For å nå målene som er satt har kommunen utviklet en handlingsplan, som består av en rekke delmål:

- Befolkningsveksten skal komme sentralt, rundt kollektivknutepunkt. Gjennomsnittlig antall m² bolig per innbygger skal reduseres.
- All framtidig trafikkvekst tas med kollektivt, sykkel og gange.
- Større andel av motorparken skal være elektrisk eller basert på fornybart drivstoff.
- Energieffektive og klimanøytrale bygg der fornybare energiformer tas i bruk.
- Lørenskog kommune skal bygge klimanøytralt med lang levetid i egne bygg og anlegg og bruke miljøvennlige materialer.
- Redusere veksten i avfallsmengder, øke andelen til materialgjenvinning og ombruk samt redusere klimagassutslippene fra avfallshåndteringen.
- Lørenskog kommune skal arbeide for å redusere sannsynligheten for at uønskede hendelser eller kriser kan oppstå, samt redusere konsekvenser av slike hendelser.
- Lørenskog kommune skal ha en utvikling som er sosial-, økonomisk- og miljømessig bærekraftig.
- Lørenskog kommune skal utvikle og ivareta et rikt naturmangfold både i og utenfor byggesonen.

For vurdering av om planen eller tiltaket er i tråd med temaplan for klima og energi, og vurdering av konsekvens vises det til vurderingene av regional plan for klima og energi i Akershus over.

KULTURMINNEVERNPLAN

Lørenskog kommune skal bevare markerte landskapstrekk, kulturmark og kulturminner som viktige elementer for opplevelse og kunnskapsspredning.

Kulturminnevernplanens formål er å:

Registrere og fremme bevaring av kulturminner, kulturmiljøer og kulturlandskap:

- Danne grunnlag for bevaring og forvaltning av kulturhistoriske verdier i kommunen. - Sikre at Lørenskog kommune ivaretar kulturminner som gir kommunen dens egenart.
- Sikre et representativt utvalg verdier slik at minner fra Lørenskogs kulturhistorie kan bidra til forståelsen av en kontinuerlig kulturhistorisk linje.

Forutsigbarhet i byggesaker:

- Skape forutsigbarhet i saker hvor kulturminner inngår.
- Kunnskap og formidling av kulturhistoriske verdier i Lørenskog:
- Skape forståelse for kulturminnenes verdi.
- Åpne for bedre utnyttelse/bruk av kulturminnene i formidling.

Integrering/bruk av kulturminnene:

- Synliggjøre de kulturminnene, kulturmiljøene og det kulturlandskapet som finnes i kommunen slik at dette kan bli tilgjengelig for folk og danne grunnlag for skapelsen av stedstilhørighet i kommunen.

Vurdering av om planen er i tråd med kulturminnevernplanen

Uttaket på Feiringåsen er allerede et landemerke i dag som omgis av kulturlandskap på alle kanter. Planen og/eller tiltak endrer ikke på dette forholdet. Allikevel vil det være naturlig å anta at utredningsalternativ 3 til dels vil i strid med intensjonen i kulturminnevernplanen. Denne vurderingen baseres på at i alternativ 3 så vil uttaket endre landskapsformen ned mot Losbydalen permanent og kulturlandskapet vi finner her i dag, vil være totalforandret.

Konsekvenser av utredningsalternativene – samlet vurdering

Vurderinger av konsekvenser sett opp mot 0-alternativet er at alternativ 3 vil ha størst negativ påvirkning på kulturlandskapet i og langs Losbydalen. De arkeologiske registreringene viser et nyere tids kulturminne innenfor planområdet lengst i sørvest. For å sikre dette kulturminnet vil utredningsalternativ 3 måtte justeres noe.

TEMAPLAN LANDBRUK 2017-2028

Temaplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og omfatter alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Temaplanen består av en plandel og en handlingsdel. Plandelen gir en innføring i status og utfordringer kommunen står overfor. Kommunens arbeid med landbruk for planperioden er delt i fem satsningsområder:

- Matproduksjon
- Næringsutvikling
- Kulturlandskap og kulturminner

- Klima, energi og forurensning
- Friluftsliv og folkehelse

Plandelen danner grunnlag for handlingsdelen, som består av tiltak knyttet til de fem satsningsområdene.

Vurdering av om planen er i tråd med temaplan for landbruk

Vern av matjord er et viktig tema i temaplan for landbruk. Som et resultat av konsekvensutredningen og føringer fra Lørenskog kommune, åpner planforslaget for at det kan anlegges turvei mellom Finstadåsen og Losbylinja, noe som vil beslaglegge matjord. Ett viktig avbøtende tiltak i denne sammenhengen er flytting av matjorda til nye steder for å forbedre andre matproduserende områder, og opprettholde eller øke matproduksjonen. For reguleringssaken har det derfor blitt utarbeidet matjordplan for matjorda som kan bli berørt av en eventuell gangforbindelse langs Feiringveien, for å tidlig kartlegge hvordan matjord som kan bli berørt, kan gjenbrukes.

Temaplanen har også fokus på å fremme rene vassdrag, men dette i forbindelse med utslipp og avrenning fra jordbruksdrift. Det kan likevel nevnes at forurensning til grunn og vann er utredet i forbindelse med konsekvensutredningen, hvor det konkluderes med at aktiviteten ved Feiring Bruk ikke utgjør en signifikant miljørisiko når det gjelder forringelse av kjemisk tilstand i resipientene. Som et tiltak for å redusere framtidig miljørisiko anbefales det likevel at det gjøres tiltak knyttet til sedimentasjonsdammene, da det observeres at dammene også er mindre effektive i perioder med høy vannføring og ekstreme værforhold. Dette for å redusere framtidig miljørisiko.

For vurderinger om planen bidrar til å sikre kulturverdier, se vurderinger knyttet til «Kulturminnevernplan».

For vurderinger knyttet til friluftsliv og folkehelse, se «Markagrensa (Lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner)». I tillegg åpner planen for å etablere en turveiforbindelse mellom Losbylinja og Finstadåsen. Etablering av en slik forbindelse vil bidra til å fremme friluftslivet for folk i området.

For vurderinger knyttet til mål om å redusere utslippet av klimagasser, se «Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023».

Konsekvenser av utredningsalternativene – samlet vurdering

Konsekvensene er vurdert som like for de tre utredningsalternativene når det kommer til temaene vern av matjord. Det samme gjelder for rene vassdrag.

For vurderinger av om planen bidrar til å sikre kulturverdier, se vurderingen knyttet til «Kulturminnevernplan».

For vurderinger relatert til friluftsliv, se vurderingen knyttet til «Markagrensa (Lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner)».

4. Konklusjon

De viktigste funnene i denne rapporten er at samtlige planer og mål peker, enten direkte eller indirekte, på nasjonale og regionale målsetninger om å;

- redusere klimagassutslipp,
- bedre folkehelse
- begrense ødeleggelse av verdifullt natur- og kulturlandskap.

Å sikre full utnyttelse av forekomster der det allerede er etablert uttak, er også en føring som gjentar seg i nasjonale og statlige retningslinjer og føringer for kommunal planlegging. Dette har sammenheng med den sterke politiske føringen om å ikke ta i bruk nye områder til uttak fordi dette i alle tilfeller vil ramme naturområder, dyrka mark ol. Nedbygging av dyrkbar mark og ødeleggelse av natur har de senere årene, rettmessig, fått en høyere og viktigere plassering på den politiske dagorden. Nullvisjonen om nedbygging av matjord vil få en vesentlig betydning for all arealforvaltning i tiden fremover.